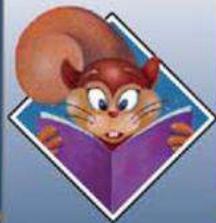

لِسْعَوْرَا

هُنْمَار (١٢٢)
٢٠٠٩ تَبَاعُخ
دَهَا (٥٠٠) دِينَار

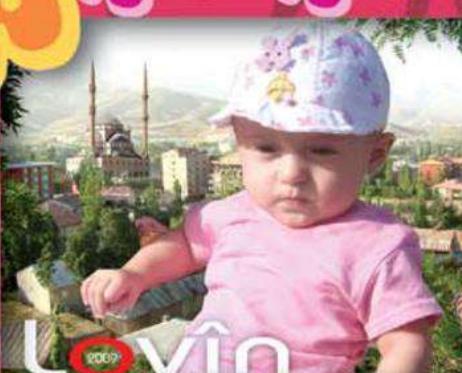
سوپاسی بۇ وەزارەتا رەووشەنبىرى يا
حکومەتە تەھرىپما كوردىستانى ۋ بۇ
هارىكاريما وان د چاپىكىندا كۆفارا سقۇرە دا

Rend

olishad digital

رەند نېياد مەھمەد

LOVİN

2009

لۇقىن جەمىيل مەھمەد

ەنگەم زەنگەنە رەشىدە رەبىانە

خۇدانىتى نىمتىارى
فاضل عمر صالح

سەرەنثىسكار
سەلام بالاي

تىلەقونا سەرەنثىسكارى:
٧١٤٠٢٠
موبایل: ٤٥٩٤٤٦٢

سەرەنثىز نەھىسىنى
پەروين عبد العزيز
perween79@yahoo.com

پەداجۇونا زمانى
مەسعود خالد گول

ەەرھېنانا ھونەرى
محمد ملا حمدى
mehemed_sersink@yahoo.com

ئىگەر كىشى
نەحمد بىرى
ehmedbir@yahoo.com

تىلەقونا رېشىبەرىنى: ٧٢٤٠١٩٢

سەقۇرە ل سەر تۇرا نىنتەرنېتى

www.eduhok.net/sivore

sivore@eduhok.net
sivore_duhok@yahoo.com

بەلاقىدرىنىڭىز
نىزەر
تەذىقلىقىلىدا دەققىن
20-9-20
موبایل:
nezar_doski@yahoo.com

زیان و پهرتووکخانه

وهرگیران ڦ فارسی: ئاقیلان عەلی محمد

پشتى نەزمۇونىن دويماھيا سالى ب دوماھىك هاتىن و دەركەھىن قوتاچانا هاتىنە گرتن و زيان سەركەفتى.

مە

زيانى گوت: ڙ نەقرو پېقە نەز دى بۇ خۇ ياريا كەم.

خويشكا وى يا مەزن گوت: نە بەس ياريا بکە، بەلكو پهرتووکا و كۆفارىن زاروکان وەكى كۆفارا سفوردە ڙى

بخوينە، دا تو بۇ خۇ گەلهك پېزانيتا و مفای ڙى و درېگرى و دا هيشتا زيرەكتى بى.

زيانى گوت: نەز نزانم دى ڦان كۆفارا ڙ كېقه و چەوا ب دەست خۇ قە ئىنم؟

خويشكا وى گوت: ب رىيکا پهرتووکخانا بەدرخانىا.. ل وېرى گەلهك پهرتووک و كۆفارىن زاروکان يېن ھەين و زاروک ل وېرى دى بۇ خۇ چېرۈكا و هۆزانما خويين، هەروهسا پېزانيتا لىسر شوينوارىن كەقن وەردگرن.. تو ڙى دى بۇ خۇ مفای ڙ ڦان پهرتووکخانا وەرگرى.

زيانى گوت: ما دەھىل زاروک بچنه وېرى؟

خويشكا وى گوت: بەل دەھىل زاروک بچن و زاروکان جەن خۇ يى تايىبەت يىن ھەى و ب دلفرەھى و كەيفخوشى پېشوازيا زاروکان دەمن.

زيانى گوت: نەز ڙى ڙ نەقرو وېقە دى چەمە پهرتووکخانى.

خويشكا وى گوت: من شىرەتك يا بۇ تە و ھەمى زاروکان ھەى، نە و ڙى نەوه دەمىن هوين دچنە پهرتووکخانا بەدرخانىا، ب شىوهەيەكى جوان پهرتووکان بىئىنەدەر و لاپەرىن وان جوان راكەن و نەدرىين و دەمىن ڙى خلاس دېن جاردەكا دى بدانە جەن وان؛ چونكى دى گەلهكىن دى ھەين و دى بۇ خۇ مفای ڙ ڦان پهرتووکان وەرگرن.

زيانى ڙ دل سوپاسيا خويشكا خۇ كر بۇ ڦان شىرەتان و پاشى زيانى قەستا پهرتووکخانا بەدرخانىا كر و بۇ خۇ گەلهك پېزانين ڙ وان پهرتووکان وەرگرن.

ریفه بهرييا چالاکييں

خولا موزيکي يا چالاکييں قوتابخانهيان

ریفه بهرييا چالاکييں قوتابخانهيان و ل دويش بهرنامه يهكى دارشتى، سالانه خولهكا موزيکى ل سهر ئاستى پەروردەھييەن قەزايىين (دھۆك، سىمېل، زاخۇ، ئامىدى، ئاڭرى، شىخان، بەردىھەش و شىڭال) بۇ قوتابييان فەدكت و ھەمى پىدىقىيەن وان خولان ژى بەرھەۋەدكت.

بۇ ئەف ساله ژى ۲۰۰۹، و ب پىشكدارييا خولىن موزيکى ل ھەر (۹) پەروردەھييەن قەزايىين سەر ب ریفه بهرييا گىشتى يا پەروردەھيا پارىزگەھا دھۆكى فەمەكىن. د ۋان خولاندا كو بۇ دەمنى دو ھەيقان ژ (۱/۷/۲۰۰۹) بەرددەۋامى ب خود دا، ھەزماრەكا وانھىيىن موزيکى ل دۆر ئامىرىيەن (كەمان، كلارنېت، فلوت، عود، پىانو، چەلو و رتم) ژ لايىن ھەزمارەكا مامۇستايىيەن بىسپۇر فە ھاتنە گۆتن و ل دويش دىتنا قوتابييەن پىشكدار، وان مفایەكى باش ژ قى خولى دىتىيە و دشىاندaiيە ھەزمارەك ژ وان بەھىنە وەرگرتىن وەكى ئەندام د تىپىن موزيکى يىيەن پەروردەھييەن قەزايان دا.

خولا خىچك

د بىاپلى وى گىرنگىيا ریفه بهرييا چالاکييں قوتابخانهيان ب وارى ھونەرى دددت، ل رۆزى ۲۷/۷/۲۰۰۹ خولهكا خىچكىشانى بۇ ھەزمارەكا قوتابييەن بولىن ۷ و ۸ و ۹ يىيەن بنه رەتى فەمەك. ئەف خوله كوب سەرپەرشتىيا چەند مامۇستايىيەن بىسپۇر بۇويە، چەند وانھىيىن جودا ل دۆر ھونەرى شىۋەتكارى و بناخىن خىچكىشانى شىۋەتكارى ب رىكىن ئەكادىمى ھاتنە پىشكىشىكىن.

فەكىرنا قى خولى ژى، بىزافەكە ژ بۇ بەرھەۋەفكىرنا وان قوتابييەن ھەزكىن ل سەر كارى ھونەرى ھە ول پاشەرۆزى ھەز دىن ل پەيمانگەھا ھونەرىن جوان بەھىنە قەبۇولكىن.

ریفه بهرييا چالاکييں قوتابخانهيان ژى، ھەرددەم خود ب مامۇستا دىتىيە ژ بۇ ئافاكرنا شىيانىن ھونەرى د بىاپلىن شىۋەتكارى، شانۇ، موزىك و سترانى دا و ھەمى پىدىقىيەن وان ژى بەرھەۋەدكت. پىدىقى گۆتنى يە كو قى خولى ژ (۳۰/۸/۲۰۰۹ و تا ۲۷/۷/۲۰۰۹) قەكىشا و ۲۵ قوتابى تىدا د پىشكدار

قوتابخانه‌يان - دهوك

هونه‌رمهند دلشاد مجه‌مهد سه‌عید

سهرا خولا موزيکى يا چالاكيين دهوك ددهت

نهز گلهك بىن دلخوشم ب فەكرنا فان خولىن موزيکى و دلى من پتر گەش بۇو ب ديتنا فان قوتابيان كۆ بهرى خوه دايىه ژەنىتا موزيکى و دفان خولان دا پشکدار بۇوينه و هيقيا سەركەفتىنى و بەردەوامىي بۇ وان دخوازم.

ب فان گۇتنان هونه‌رمهندى موزيکىزەن دلشاد مجه‌مهد سه‌عید ديتنا خوه بەرامبەر خولا موزيکى

يا چالاكيان دەربىرى و هيقى خواستن كۆ پتر گرنگى ب فان بەھەرەيان بھېتە دان دا ل پاشەرۇزى ھونه‌رمەندىن باش ھەبن و بشىن ب شىۋەدەكى ئەكاديمى خزمەتا گەل خوه بىن و كاروانى موزىكا كوردى بەر ب پىش بىن. سەردداندا هونه‌رمهند دلشاد مجه‌مهد سه‌عید بۇ خولا موزيکى يا چالاكيان، پشته‌فانى و گرنگى خوه ھەبۈويھ ژ بۇ كار و بىزافىن چالاكيين قوتابخانه‌يان.

يىشانى

فیل

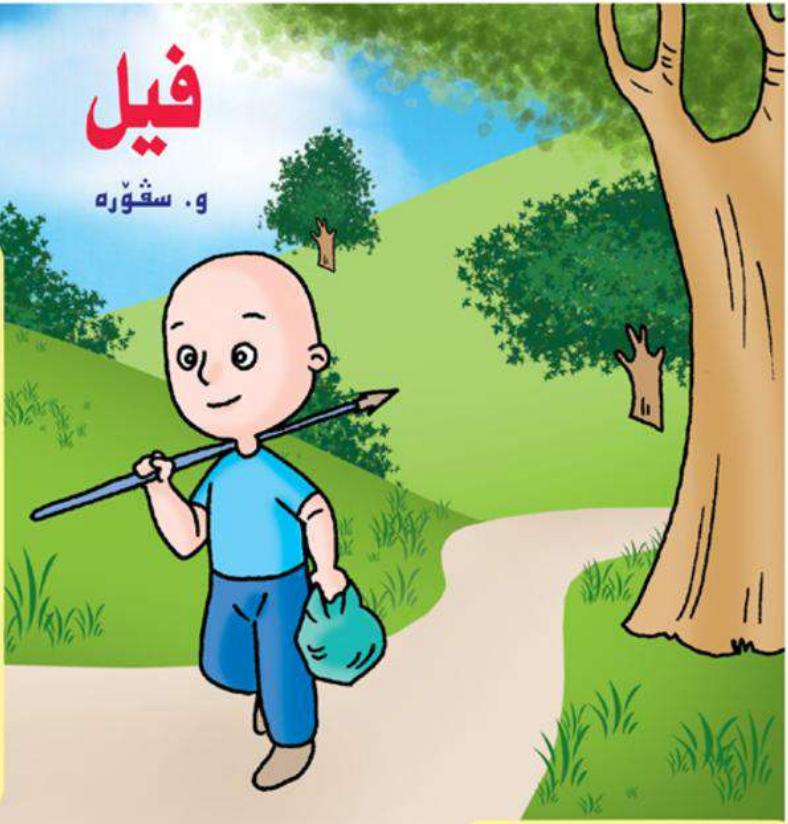
و. سقوره

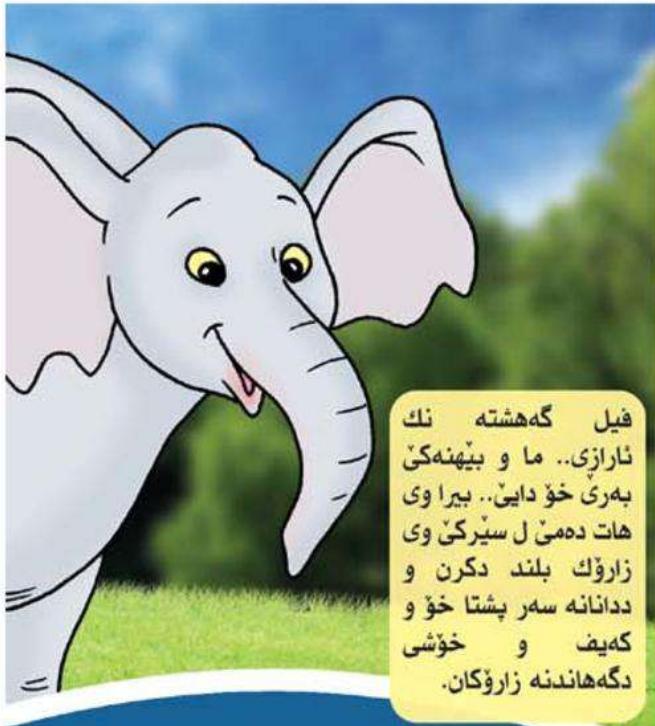
ئارازى بريار دا ب تىنى بچىت دارستانى نىچىرى بکەت و فىلەكى بگرىيت.. ئاراز يى زىرەك بwoo، بەلى دەمىن بەرەف دارستانى چووى گەلەك هىزرا خۇ ل سەرى وي دا و ھەست ب ترسىيانى كر.

ئارازى هزر كر كا دى چەوا فىلەكى مەزن گرىيت و دگەل خۇ بەت گوندى.. گەلەك پىلان د هىزرا خۇ دا دانان بۇ نىچىرا فىلەن مەزن.

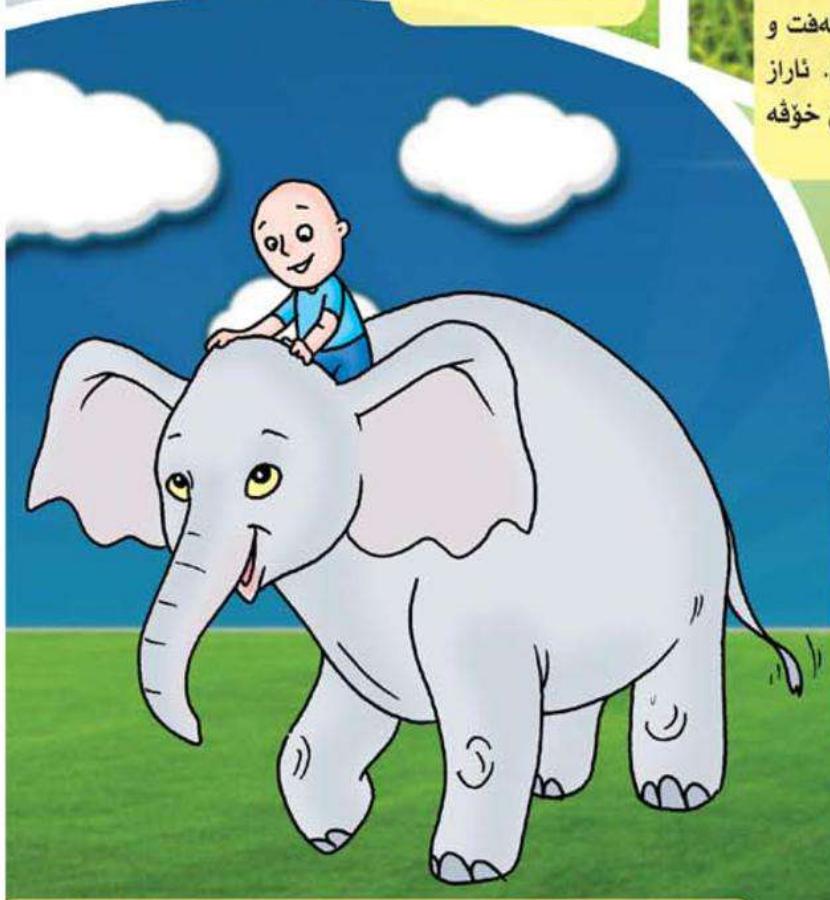
ئارازى دەست ل دلى خۇ دا و گۆت: ئەز باودر ناكەم ئەف فىلە ژ جۈرى ترسنال بىت؛ چونكى تا راددەكى يىن كەھىيە.. و دفى دەمى دا برويسىيەكى ل دارەكابىندا و ها ها دا ئەو دار كەۋىت.

ژ نشىكەكى قە عەورىن رەش خۇ لىكدان و بارانەكا بۇش ھات. ئارازى د دلى خۇ دا گۆت: ئاخ... ئەف سەقايدى هەمى پىلانىن من تىكىدەت، و ئەز نەشىم وي فىلە بىرم ئەو ژ سېرگى رەقى و ھاتىيە دارستانى.

فیل گههشته نك
ثارازی.. ما و بیهنهکن
بهری خو داین.. بیرا وی
هات دهمی ل سیرکن وی
زاروک بلند دکرن و
ددانانه سه پشتا خو و
کهیف و خوشی
دگههاندنه زاروکان.

ثارازی دهستن خو ب پشتا فیل هیزا دا ئینا و بر و گوتى: تو گلهكى
باشى فیل دلال.. نمزج جارا قەنجىبا تە ژ بىر ناكەم.
ل دويماھىيى ثاراز پر ب كەييف و خوشى زېرى گوندى خو، نه ژ بەر
هندى كۆ فیل يېنىچىر كرى، بەلكو چونكى وي ھەفالەكى گلهكى
خوشتىپ بۇ خو پەيدا كر، كۆ ئەو ژى فیل مەزن بۇو.

ثارازى ھەول دا خو ژ قى دوير بىخىت، بەلى
نەگەھەشت و ئەو دار كەته سەر پىن وي. ثارازى ژى ب
دەنگەكى بلند گازى كر: ھەوارە.. ھەوارە..
كەسەك ل ھەوارا ثارازى نەھات و بىن وي گەلهك يىن
دئىشىت د بن دارى قە.. ثاراز گەلهك ب خەم كەفت و
دگەل قىن چەندى ژى دەنگى فیل بەيىز هاتى. ثاراز
گەلهك ترسىيا و گوت: نەۋە فىلە دى من د بن پىن خۇقە
كۈزىت!

ول وي دەمىن ثارازى ھەزى دكىر كو
فیل دى وي ھەرشىنيت، بەرۋازى
قىن چەندى چىپپوو.. فىلى ب
لىپسا خو يا بەيىز نەۋە دارە ژ سەر
پىن ثارازى راڭر و ثاراز راڭر و
دانانە سەر پشتا خو و بەر ب گوندى
وي يېنىچىر كى ب رى كەفت.

شها مىڭى

وەركىران ب دەستكارى قە: پەروين عەبدولعەزىز

رۇزىكىن ئەرەپلەن كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن
 سېنى لىسر كومەكا پۈيشى دىت، ئىندا نە و ئىندا نە و ئىندا نە و
 گەتكەن ئەرەپلەن كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن
 ئىندا مشكى ئىندا مشكى ئەرەپلەن كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن
 گۇتنە سىسى: ئەرى كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن
 ئەرى كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن ئەرەپلەن كەنەنەن
 سىسى: شاها مشكى؟!... ئەم دى ج دەيدە من؟
 شاها مشكى: هەر خەونەكا تە هەبىت.
 سىسى: پا دى كۆلکى مە ئەوي ئەز و خىزاناندا خۇ تىقە دەزىن بىكە خانىكەكى بچويك و حوان و دۆرماندۇرى وى
 باخچە بن.

شاها مشكى: سەرجاقا هەرە مال خەونا تە ياب جەهاتى.

سىسى فەگەريما گوندى دىت كۆلکى وان يى بۇوبە خانىكەكى حوان وەكى وى داخواز كرى و هوسا ھەمى خەلکى
 گوندى ب وان و زەنگىنیا وان تاخفت و ھەمى كورپىن گوندى حەز كر بۇ خۇ سىسى بخوازن، لى خەونا سىسى
 بۇ شوى ب كورپىن ئىكەنە يى سەرۆكى بازىرقاتىنىي بىكەت، ئىندا
 سىسى دلى خۇ دا گۆت بوجى ئەز ناجىم خەونا خۇ بۇ شاها
 مشكى بىزىم؟ ول روزا پاشتر سىسى فەستا جەپن شاها مشكى كر
 و گۇتنى: ئەز حەز دەكم خانىنى مەمزىنلى بەيىت و باخچە
 و داروبار پترلى بەيىن و من گەلهك زىز و مەرجان ھەبن.
 شاها مشكى ئىندا خەونا وى بجه ئىندا و بۇو زەنگىنلىرىن كەج
 ل دەفمرى ھەمىن، و سەرۆكى بازىرقاتىنىي جوو بۇ كورپى خۇ
 يى ئىكەنە بخوازىت، لى سىسى گۆت ئەز گەلهك يا زەنگىنلىم ما
 بوجى دى شوى ب وى كەم ئەز دى شوى ب كورپە زەنگىنلىكى
 كەم و رابوو قەستا شاها مشكى كر كۆ وى بىكەتە خاتوين.
 شاها مشكى خەونا وى بى كەنەنەن دەنەنەن دەنەنەن دەنەنەن دەنەنەن
 كورپى دەولەمەندەكى جوو بۇ خۇ بخوازىت، لى سىسى ھەر بى
 رازى نەبۇو و گۇتنى ئەز شوى ب تە ناكەم، كورپى دەولەمەندى
 ب وان سەر و دلاقە زەقى مالا خۇ و سىسى قەستا شاها مشكى
 كر و گۇتنى من دەقىت ئەز بىمە شاھەن و من قەمسەرەكا مەزن
 ھەبىت.

شاها مشكى گۇتنى: ئەرى كەنەنەن رۇز بۇ رۇزى داخوازىيىن تە
 مەزىنلى دەھىن و تو گەلهك تشتان داخواز د كەنەنەن دەھىن
 نىنە دى فى داخوازىا تە ئىندا بىمە شاھەن و دەھىن زەقىيە گوندى

قمرهک گلهک مهزن ل گوندی بوو و سیسی ژی چوو سهر تەختى خۇ روينشەخوارى و بوو شاھىندا قەسىرى و هەممىيا خزمەتا وى دىك، ل سېيىدەھىيەكى پاشايىھەكى دەفەرەكى دى د گوندى وان را بۇرى سیسی دىت، گەلەك كەتە دلى پاشايى و حمز كر بچىت سیسی بۇ خو بخوازىت و زيانا مايى دگەل هەۋدو تەمام بىكەن، لى باين سیسی رازى نەبۇو كچا خۇ بىدەتە پاشايىھەكى بىانى و نە ژ دەفەرا وان بىت، سیسی گەلەك تۆرە بوو و دەپىا باين وى وى بىدەتە پاشايى، و نەچار بوو بچىتە دەف شاها مشكا و گۆتن، پاشايىھەكى هاتى من بخوازىت و باين من رازى نابىت ئەز شوى پى بکەم، قىيىجا من دېيت تو باين من بکۈزى. شاها مشكا گەلەك تۆرە بوو و گۆته سیسی تو كچەك دەنبىلد و ئەزئەزى و تو نە ژ هەمۈزى وان خەلاتانى يىين من دايىنە تە، ئەز هەمى تىشتا دى ژ تە ودرگرم، و د گەل قان تاخفتنا شاها مشكا خۇ بەرزە كر و سیسی ھىلا ب تىنى، و دەمى زەرىيە گوندى جارەكى دى كۈلكى خۇ دىت و گەلەك پەشىمان بۇلى نەشىپاچ بکەت و زەرىيە زيانا خۇ يەھەزارى و نېيدى كەسى تىيەكەليا وى نە كر ھندى خۇلى دەنبىلد كربوو و ب تىنى زىيا هەتا دوماھيا زىيى خۇ.

his two daughters

English Page

The father and

A man had two daughters, the one married to a gardener, and the other to a tile-maker.

After a time he went to the daughter who had married the gardener, and asked how she was and how all things went with her. She said, "All things are well with me, and I have only one wish, that there may be a heavy fall of rain, in order that the plants may be well watered."

Not long after, he went to the daughter who had married the tile-maker, and similarly asked how the life went with her; she replied, "I want for nothing, and have only one wish, that the dry weather may continue, and the sun shine hot and bright, so that the bricks might be dried." He said to her, "if your sister wishes for rain, and you for dry weather, with which of the two am I to join my wishes?"

Prepared by:
Izat Yousif

Source: World Folktales.

ପାର୍ଶ୍ଵ ମହାଦେବ ପାତ୍ର

بهره فکری: موسسه حقوق توافق

نهف همدو شوينه واره دكه فنه دكه را سليقانه يان و (٤٤م) ژ بازيرى دهوكى ددويرن.
هندي بازيرى زعفرانى يه، دكه فته بنارا چيابى بېي خىرى. ديرۋوكا ئافا كرنا وي نههاتىه زانىن، هندەك ژىدەر دزفرىننەقە سەردهمى ناشوريان و يىن دى دزفرىننەقە چاخى رۇمىن
بىزەنتى.

باژیر دو پشکه و دیواره ک دنافسه هردویان دا هه یه؛ پشکا ئیکى پشکا بچووکا باژیری يه دكەفیته دەقەرا چیایي و هیچ شوینەوار و ئافاهى لى نەماينە، رووبەری وى (٢٠٠م) درېزى و (٢٠٠م) پانى يه. پشکا دووئى پشکا مەزنه، دیارە د قۇناغەكا دىتەر دا پېشى پشکا ئیکى ھاتىيە ئافاکىن، ئەو ژى دكەفیته دەشتى و شوینەوار و ئافاهى تىدا ھەنە، رووبەری وى (٧٠٠م) درېزى و (٥٠٠م) پانى يه، دۆرماندۇرین باژیرى د دیواركىرى بۇون، پانىا دیوارى (٢م) و بلندادىا وي (٤م) بۇون، تىنى يېنج دەركەھ ل باژيرى ھەبۇون.

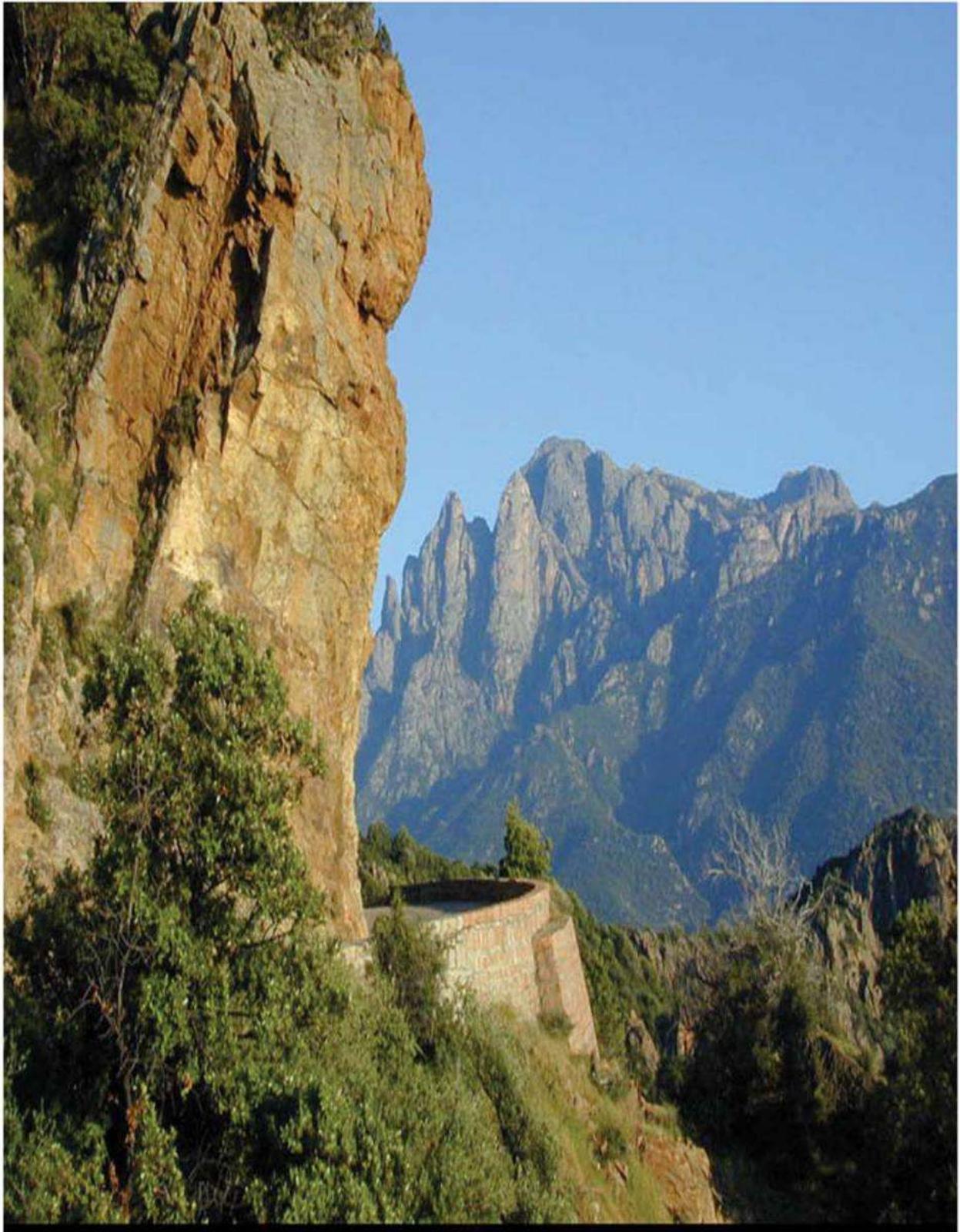
و هندی که لا زده فهرانی یه، دکه فیته سه ر کومته کن چیا بی خیری ل تالیں باکووری روژه له لاتی ب بلنداهیا پتر ژ (۲۵۰م) و ل هند او بازیری زده فهرانی یه. کومتی که لا ل سه ر هاتیه نافاکرن زوری ناسی یه، ل روژه له لات و روژنافای جهین که فرین و فراکنه و هاتنو چوون ل نینه، هم دو رهخین باکوور و باشوروی که لی ژی جهین ناسی و فراکنه، تنی ده رگه هه ک ژ باکوور و یه ک ژ باشوروی دچیت، ده رگه هنی باکوور بهرامبه ر سه ری چیا بی خیری و بازیری زاخویه و هک په یسکا د که فری را هاتیه کولان، تنی مرؤف دشین تیرا بهین. ده رگه هنی باشورو بهرامبه ری دهشتا سلیقانه یانه، روژنافایی وی بورجه کا زیره فانی لی هه یه، ریکا وی ژی یا ناسی یه، دیست دهمی که لا یا نافا، ریکا هاتنو چوونا دهواران تیرا هه بیت.

که لا ژ سی پشکان پیکهاتیه، سی دیوار و بورجین زیره قانی د ناقبه را وان دا همنه،
شوینه وارین بیان و هنده ک تؤدان (زووران) لی همنه.

دیرۆکنفیسان وەک کەلا ئاماژە ب بازىر و کەلايى كريه، ز بەركو بازىر وەك كەلايەكا ئاسى و خودان شوپەرھىن قايمى بۇو. بەرى مۇسلمانەتىي زەعەفەرانىيى هەبۇو و سەر ب مىرى جىزىرا بۇتان قە بۇو، ل سالا (٦٤٠ زايىنى) كەتىيە ژىر دەستەلاتى مۇسلمانان، هەتا سالا (١٢٢٥) د گەلەك روودانىن گرنگ دا نافى زەعەفەرانىيى ھاتىيە، حار سەربەخۇ و حار ژى سەر ب مىرگەھىن جىزىرى و نسىبېنىي و موسلى. پىشى سالا (١٢٢٥) نافى وى نەمايە، ھندەك بۇچۇون دېيىن د ئەنجامى روودانىن سروشتى دا زەعەفەرانىيى ھەرفتىيە.

دیار کود دستا

قینی و میشا هنگشینی

زهرا حمید

رۆزهکی قینی ل بالهکونی رینشتبوو و چافی وی ل وان گولا بwoo نهون بابی وی چاندین، و قینی گەلهك حەز ژ گولا و حەز ز بىيەنا وان دکر و چافی خۇ ددایى و ھەر رۆز ئاڭ ددان.. رۆزهکی دىت مېشەكا هنگشینی يا زەر ھات و دادا سەر وان گولا و خوارنا خۇ خوار، قینی نەدازانى كو خوارنا مېشى كولىلەكىن گولانە.. وی ھوسا ھزر كر كو میشا هنگشینى يا درندەيە و دەپت قان گولىن جوان و رەنگاورەنگ بئىشىنىت و بەلگىن وان بودرىنىت، لهورا دارەكى بچويك ئىينا و ھيرىش كرى و مېش چوو، بەلى جارەكى دى مېش زقىرى فە.

قینی ھزرا خۇ كر كا دى چاوا قان گولا پارىزىت، پاشى گوت: من ھزركەك يا ھەى و گول برنه د ژۆرا خوقە و ژ بەر مېشى پەنجهره گرت، بەلى میشا هنگشینى ھاتە بەر پەنجهركى و ژ فى لاي چوو يىن دى و دقيا بچىتە دەڭ گولا، بەلى ھەر مېش دهاتە د پەنجهركى دا و يا ماندى و خەمۆكى بwoo ژ بەر گولا.

قینی چوو دەڭ بابى خۇ و پرسىيار ژى كر بۈچى دەمنى من گول ئىنایىنە ژۆر مېش خەمۆكى و ماندى بwoo؟ بابى وی چوو دا سەحکەتى كا بۈچى مېش يا خەمۆكى يە، لى ما حىبەتى و گوت: قینى كچا من كا گول؟!

قینی گوت: من يىن ئىنایىنە ژۆرا خوقە ژ بەر میشا هنگشینى!

بابى وی گوت: لەوما مېش يا خەمۆكى بwoo؛ چونكى يا برسى يە.

قینی چوو پرتهكا كىكى دانا بەر، بەلى بابى وی گوت: نە كچا من مېش كىكى ناخوتتلى ب تىنى شىراقا كولىلەك و گولا دخوت و گول ژى نابىت د ژۆرفە بن، نەو ژى پىدۇ تىرۆزكىن رۆزى يە و ھەمكوتە دەپت تو هنگشینى بخوى دەپت تو گولى دەربىيختى ژ ژۆرا خۇ.

قینی گوت: ل من ببۇرە میشا جوان من نەزانى دەرمانى تە گولن و رابوو گول برنه ژ دەرقە و ھەر رۆز چافى وی ل میشا هنگشینى و گولىن جوان بwoo.

تاشیگن منو

1

رهمه زان نیسماعیل گه ره گوهی

5

6

2

4

8

7

10

9

11

12

13

14

16

ج زدنگین ج هه ژاره
گاشا دبیت ئەختیاره
یان ژدوویا دبیته چاره

* * *

ما فە کە یى نۇزىدارا
ل سەر بىدەن بىريارا
بۇشىان و هېزمارا

* * *

17

18

19

20

شمکە يان ئى پىلاقە؟
بەرچاڭكە يان كولاقە؟
يان ئى چۈخى ب ملاقە؟

122

15

مۇھىمەنلىقىسىز ئەمەنلىقىسىز

21

23

24

خوازخوازه که به خترهش

سیناریو: عبداللیل‌احمد توفیق
وینه: جیهان بعدراوی
و هرگیران: دلو

بیکه نین

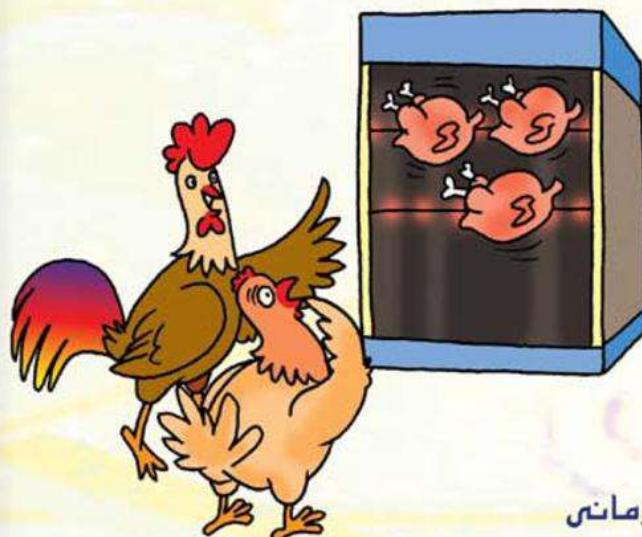
روژه کی زه لامه ک چوو سه ر لیشا
ده ریاچن و جلکین خو نیخستن دا
مه له فانیا بکه ت.. نوبه داری گاری
کری و گوتی: ببوره مه له فانی ل
شیره قه ددغه يه!
زه لامی گوت: باشه پا بوجی به ری
نهز جلکین خو بیخم ته وه
نه دگونته من?
نوبه داری گوت: چونکی نیخستنا
جلکان نه قه ددغه يه!!!
دیزین محمد محمد

دو که س هه قالین نیک بوون
و گه له ک حه ز ژ بیده نگیئن
دکرن.. نیکی ژ وا ن گوهن خو
دادا کاسیتہ کا فلا و ین
دووی هه ردم د سه قایه کی
بیده نگ دا بwoo، لی نه قنی
دووی هه ردم داخواز ژ
هه قالی خو ین دی دکر کر کو
پیچه ک دنگی دنگرا خو
کیم بکه ت.

سرود عسمهت نیتیتیں

جاره‌کی دیکله‌ک و
مریشکه‌ک د بهر
خوارنگه‌هه کنی را چوون و
مریشکین هلاویستی و
قه لاندی دیتن، ل وی ددهمی
دیکلی گوتی نه قه دی
چاره‌تفیسی وی بیت یا
گوهن خو نه دهته زه‌لامن
خو.

نیهاد خورشید ئۆزمانى

ژنکه‌ک چوو بازارى و پارین
وی بەرزە بۇون.
زه‌لامەك هات و گوت: پارین
کى بەرزە بۇوینە؟
ژنکى بەرسق دا: يېئن من.
زه‌لامى گوت: پا دى ها نه قه
لاستىكا وانە!

نیوار محمد مەھمەد ئىبراھىيم عەلى

دیاری

وان عهبدولو هاب

ناڤن کچکه کن (هۆزان) بwoo، هۆزانى گەلهك حەز ژ بىلبا دكر و رۆزهكى هۆزان چوو دەڭ هەفلا خۆ بھارى و گوتى: ئەز گەلهك حەز ژ بىلبا دكەم، ئىكىسەر بھارى گوتى: دەمما دايىكا من ئەز ۋەرىكىريمە بازارى من د رېكا خۆ دا فروشگەھەكا بالندان دىيت و بىلبهكى جوان و رەنگىن د ناڭ دا بwoo، ئەگەر من زانىبىا تو حەز ژ بىللان دكەى دا بۇ تە وەكى ديارى ئىنم. هۆزانى هىزرا خۆ كار دى چاوان بەرسقا بھارى دەت و پاشى گوت: نە.. نە.. پېندىنى ناكەت تو وي زەممەتى بېھى؛ چونكى من ل بەرە ئەز بۇ خۆ ئىكى بىرەم. هەفلا وي بھارى گوت: هيقى دكەم تو نەكىرى؛ چونكى ئەز دى ھەر بۇ تە ئىنم، وەكى دياريا سەركەفتى تە يا ئەڭ سالە ل قوتا بخانى.

ل رۆزا پاشتر هۆزان و هەفلا خۆ، چوونە بازارى و ھەردووان پېكىش بىلبهكى ژ ھەميان جوانتر بۇ هۆزانى ھەلبزارت.. ئەفە دياريا بھارى بwoo بۇ هۆزانى.

پشتى زقىرىنه مال، هۆزانى گوتە دايىكا خۆ: دادى سەحکە فى بىللى چەندى جوانە. دايىكا وي گوتى: ئەز رازى نابى تو وي بىللى بىننەيە مال؛ چونكى تو نزانى چاقدىرييا وي ب دروستى بکەى و ب رېكوبېكى خودان بکەى. هۆزانى گوتە دايىكا خۆ: دايىكا ھىز، هيقييدارم تو رازى بىبى، ئەقى بىللى بىننە مال؛ چونكى ب راستى ئەز گەلهك حەز ژ بىللان دكەم و ژ بىر نەكە ئەفە ديارى هەفلا منە. هيقى دكەم رېزلى بھېتە گىرن و سۆز بىت ئەز گەلهك ب رېكوبېكى چاقدىرييا وي بکەم و نەھىلەم زيان فى بکەفيت و ديسان نەھىلەم مالى ژى پىس بکەت. ب فى چەندى دايىكا هۆزانى رازى بwoo هۆزان بىللى خۆ بىننەيە مال و ھەميان پېكىش جوان بخودان كر و ھەمى رۆزان ژى بەرى سېيدى گوھى خۆ ددا ئاوازىن وي يىن خوش و دلەتكەر.

سُفُر دہم

دبر و اس ره مه زان

گەلى زاروکان وەرن ئەز كۆڤارا سقۇرەمە
ئەز بىخوشكەدا هېشقىن ھەودەمە

نه زی یا زدنگینم ب هزار و بهرهه مین همه و
یا ب خه ملینم ب نایه تین همه و

ههیقانه نهزل دهف ههوه میهقانم
نهزل ههرددهم با دگهمل ههوه ب زقانه

پیشکیشی ههوه دکهم بابهت و پیزانینا
تهه گوشه و به ریکانه و گرنزنا

نهز کوچاره کا ب مقادارم
بیو هه وه زاروکان یا ب سه بر و هه دارم

هويزن زى هه رو هه من بخوين
گه لهك يېزانېنان دناؤ من دا بېيىن

هەمی بازىرىن كوردىستانى بۇ ھەوە دەدم نىاسىن
دا ھەمی جىهان بىزانىت ئەم كوردىن

نهز سفوردمه سفوردمه
نهه قلا همه زاروکامه

چیروکا په شیمانی

بەغۇزىن مېكائىل نەممەد

كچەكا نەگوھدار ھەبۇو ناقى وى
شىلان بۇو. شىلانى گوھنى خۆ نەددا
دايىك و بابىن خۆ. رۆزەكىن ژ رۆزان
شىلان چوو ناڭ دارستانى گوھ ل دەنگى
گریا چويچەكى بۇو و لدويفە دەنگى
وى چوو، گوتى تە خىرە تو دكەيە
گرى؟

چويچەكى گوت: ئەز يال مالا خۆ بەرزە
بۇويم و ئەز گەلهك پەشىمانم.

شىلانى گوت: بۇچى؟

چويچەكى گوت: چونكى من گوھنى خۆ
نەددا دايىك و بابىن خۆ.

دەممەكى دايىك و بابىن چويچەكى گازى
كىرى، كەيپا چويچەكى گەلهك هات..

پاشى گوتە شىلانى ب خاترا تە.

شىلان ژى پەشىمان بۇو ژ بەر ھەندى ج
تىشتى دايىك و بابىن وى دگوتى شىلانى
ئىكسەر دكەر.

قوتابى

بېرىتان عسمەت

نەز كچەك قوتابىمە
شەمالكەك رۇناھىمە
بۇ پاشەرۆزا وەلات
پر داخواز و هيقىمە

نەز دى وانىن خۇ خوينم
بەرەڭ پىش خۇ گەھىنم
من ئارمانجە ل جىهانى
سەربەستىن بىيىنم

نەز گەلە كا چەلەنگم
پاك و رند و قەشەنگم
بۇ سەرخوبۇونا وەلات
ئىك دل و دەنگ و رەنگم

گۈلم ئەز

نەزم گۈل.. ھەردەم ياشىنم
نەزم گۈل.. ھەردەم بىيەن خوشم
نەزم گۈل.. ھەردەم بىيەن دەدەم
نەزم گۈل.. بىيەن دەدەم وەلاتى خۇ
نەزم گۈل.. ئاخا وەلاتى خۇ،
ھەردەم جوان دەكەم
نەزم گۈل.. رەوشَا مالامە
نەزم گۈل.. باخچا جوان دەكەم
نەزم گۈل.. ھەردەم بۇ بهارى جوان دېم
نەزم گۈل.. نەزم گۈل
شىن دېم و دېرمىم

ئاشتى يۈنس عەبدال

خو پنیاسه

بُوچى هندەك جاران زارۇك دېنى دكەت

چىمەن تاھر

دزىكىن، ئانکو ھەلگىتن و راکرنا تشتان كونە مولكى مروققىنە و كەسەكى دى خودانى وى تىشى يە. ئەڭ رەفتارا دزىكىنى ب ئاشكرايى د ئىي (٤ - ٨) سالىي دەڭ زارۇكى پەيدا بىيت. بەلى د قىن قۇناغى دا دەمىن زارۇك تىشكەن كەسەكى دى بۇ خو ھەلدەرىت ناھىيە ھەزمارتىن دزىكىن؛ ژېرکو تىگەھەشتىن زارۇكى تا قىن قۇناغى نەگەھشىيە وى راددى عەقلى و كۆمەلايەتى كوبازانىت مولكدارى و خودانىا تشتان بىپارىزىت، واتە جوداھىيى ناكەت د ناقبەرا خودانى يا تايىبەتى و يا گشتى دا.

ھندەك ھۆكار دىنە ئەگەر ئەڭ رەفتارە ل دەڭ زارۇكى بەرددوام بىيت تا ئىي (١٥ - ١٠) سالىي و گەلهك جاران وەكى نەخۆشىيەكا دەرروونى دھىيە زانىن، ژوان ھۆكاران:-

- ١- تىن نەگەھەشتىن د راماپانا مولكداريا تشتان دا.
- ٢- گەلهك جاران دەمىن زارۇكەك دھىيە سزادان ژ لاپى دايىك و باپىن خۆقە ژ بەر شاشىيەكى دى رابىت ب دزىكىندا يان بىرنا (پارە) و (زىرە) و ھندەك تىشتىن بەاگران ژ بۇ مەبەستا تۆلۈھەكىنى.
- ٣- ھەزارى و بىن بەش بۇونا زارۇكى ژ يارىا و گەلهك تىشتىن دى.
- ٤- چاھىلەكىندا ھەۋالىن خراب.. زارۇك دەمىن تىكەلەپا ھەۋالىن خراب دىكەن، بىن كو ھەست ب وى چەندى بکەت، وەكى وان رەفتارىن خراب دىكەن.

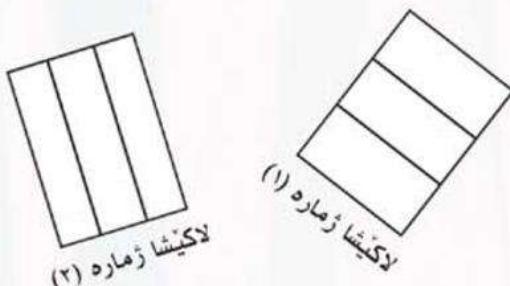
هزرا خو بکه

ئا: سقوره

پرسیارین قى هژمارى

پ) ئەگەر تە پارچەكا پەرۆكى ھەبىت درېڭەيا وي (٢٠) مەتر بن، و داخواز ژ تە كر كو روڙانە تو مەترەكى ژيڭە كەى، ئەرى پشتى چەند روڙا دى تە (٢٠) پارچىن ئىك مەترى يىن پەرۆكى ھەبن؟

پ) كىز ژ ۋان لاكىشان درېڭىزىرىدە؟

بەرسقا پرسیارین هژمارا (١٢٠) :

پ) (شىىست) نافى زەلامەكى يە و ھەردو كەرىن وي ژى د گەل دا ئەقە بۇونە (شەش گوھ) و (سى سەر)

پ) بۇ ھىچ ئالىيەكى ناجىت؛ چونكى شەمەندەفرا كەھرەبايى دويكىل نىنە

ناقىن سەركەفتىيىن گۆشا هزرا خو بکە هژمار (١٢١) :

پشتى گەلەك زارۇكان بەرسقا پرسیارین مە دايىن و بەرسقىين دروست ھاتىينە ھەلبىزارتىن، و پشتى پشك كىشانى، خەلات بۇ ۋان زارۇكان دەركەفتىن:

١) دىمەن جەمەيل سالح

٢) كارزان زياد شەعبان

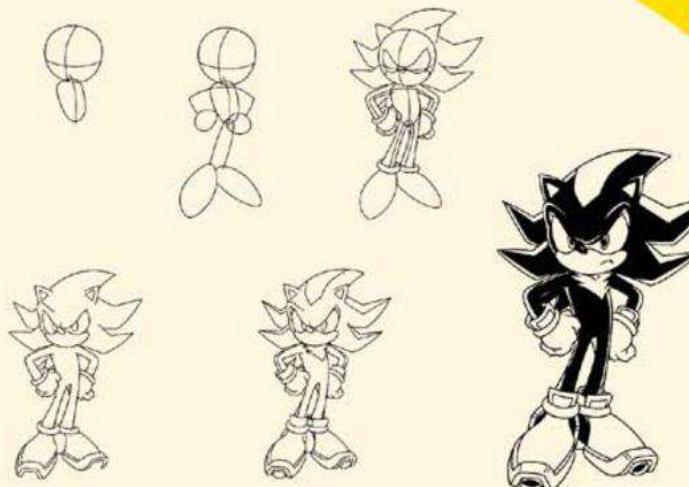
٣) لەيا مەممەد يۈسۈف

ئەم پېرۆزباهىا ۋان ھەقلاڭ دىكەين و ھىقىيە پشتى دەركەفتىندا كۈفارى، سەردداندا كۆمپانىا (سېپىس تۈون) بىھەن ل نىزىك چواريانا (جەلادەت بەدرخان / بەرامبەر لەن ئىك يىن پارلى) دا خەلاتىن خو وەربىگەن.

ڦوپلے + رنگ بکھر

اے پرنسپل سیریز

رنگ بکھر

شەش جوداھىيان د ناقبەرا ۋەن دو
وينەيان دا پەيدا بىكە!

زەن ھەر شەش سېيەران، ب تىن ئىل كەڭل
قى وينەي دگۈنچىت، نەو كىزك سېيەرە؟

QUTABÎ

Dilêr zihêr Usman

Qutabî paşeroja milletîne û fêqyê nav malane. Babê sîdarî bi perwedekirina zarokên xo yê pêxoş bû û viya şîreteka dî arastey zarokên xo biket û bizanît ka çi pêzanîn wan li ser hene.

Rojeka dî ji rojên salê zarokên xo kom kirineve.. Zarokên wî jî bi şîretên babê xo di pêxoş bûn.. Babê pirsyar jê kir û gotê erê boçî em dixwînîn û dibîne qutabî?

Sîdarî got: Çunkî êke ji giringtirîn kara di jiyana me da û divêt her ji zarokîniya xo bixwînîn da di zana bîn.

Semyanî got: Êke ji karêن serekî ku mirov paşeroja xo misoger biket û jiyana xo ya rojane bi rêve bibet.

Vînê got: Rêkeka raste ku mirov li ser bi rêvebicît û di vê rêka rast da em dişeyn her ci armanceka me hebît bicih bînîn.

Jînê got: Êke ji wan rêka ku mirov milletê xo serbêxît û millet bi zanisitî yê pêşkeftî ye.

Axiftina babê bo wan destxoşîyeka germ bû.

Çiyayên herî bilindên Cîhanê û Kurdistanê

A: Sîzar Mes'ûd Xalid

* Çiyayêن herî bilindên Cîhanê

ji	Navê çiyay yê cîhanî	Bilindahî bi mitran	Cih
1.	Everest	8.883	Çin / Nîpal
2.	K2	8.611	Pakistan
3.	Kanchenjunga	8.586	Hindistan / Nîpal
4.	Lhotse	8.516	Çin / Nîpal
5.	Makalu	8.463	Çin / Nîpal
6.	Cho Oyu	8.201	Çin / Nîpal
7.	Dhaulagiri	8.167	Nîpal
8.	Manaslu	8.163	Nîpal
9.	Nanga Parbat	8.126	Pakistan
10.	Annapurna	8.091	Nîpal
11.	Gasherbrum I	8.068	Çin / Pakistan
12.	Broad Peak	8.047	Çin / Pakistan
13.	Gasherbrum II	8.035	Çin / Pakistan
14.	Shishapangma	8.027	Çin

* Çiyayêن herî bilindên Kurdisanê

ji	Navê çiyay	Bilindahî bi mitran
1.	Agirî (Ararat)	5.137
2.	Qaş Mistan	4.460
3.	Dînar	4.409
4.	Qendîl	4.356
5.	Kiluncî	4.225
6.	Uştiran kuh	4.150
7.	Şah Şehîdan	4.150
8.	Reşko	4.136
9.	Cilo	4.116
10.	Gazînistan	4.082
11.	Sîpan	4.058
12.	Qalî kuh	4.028
13.	Bin Ru	4.000
14.	Pinbegal	4.000

* Jêder: <http://ku.wikipedia.org>

بەریکانه؟

پرسیارین قى هژمارى:

- ١) ج دېزنه دەنگى (ناقى)؟
- ٢) كاغەز ژ ج دەيىتە چىكىن؟

بەرسقا پرسیارین هژمارا بۇرى:

بەرسقا پرسیارا ئىكى: سفر Cu ، زىف Ag

بەرسقا پرسیارا دوووى: (تىسانى ، عەدلۇكانى ، كىل و بىلانى،
بىكانى، پىنجۈكانى)

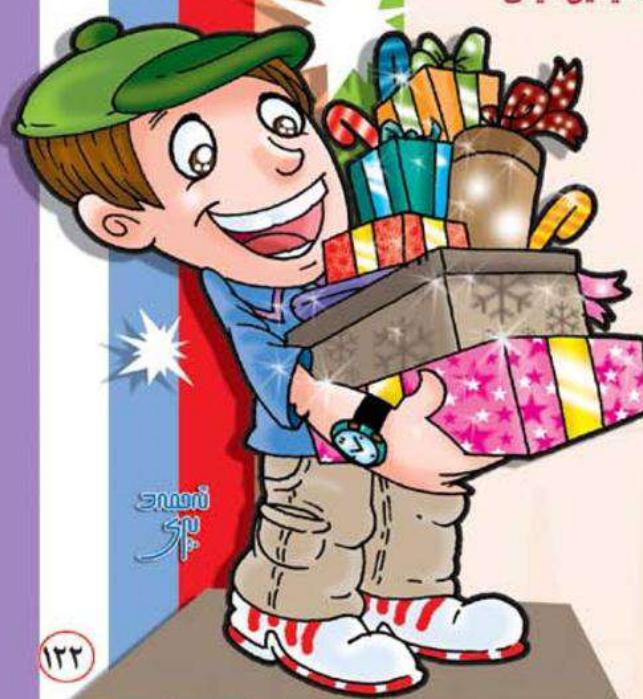
پشتى گەلەك زارۇكان بەرسقا پرسیارین مە دايىن و بەرسقىن دروست
ھاتىنە ھەلبىراتن، و پشتى پشكى، خەلات بۇ فان زارۇكان دەركەفتەن:

١) ژيان عەدنان عەبدوللا

٢) دويورەلات مەممەد

٣) سىلاڭ ئەبوبەكر موسا

ئەم پېرۇزباھيا فان ھەقلان دكەين و ھېقىيە پشتى دەركەفتەن كۆفارى،
سەرەدانا باردىگايىن كۆفارا سەقورە لە (تاخى رەزا، جادا شەھىدىن ئىكى
شواتى) بىكەن دا خەلاتىن خۇ وەربىگەن.

تىبىنى:

داخوازى ژوان زارۇكان دكەين يىن پشكدارىي د
كۆفارا سەقورە دا دكەن، ھەر بابەتهكى بەھنېرن ناقى
خۇ يىن سېقۇلى ل سەر بنقىسىن و دگەل دا وىنەيەكى
قىرىكەن.. ب تايىبەت دەمنى هوين پشكدارىي د
بەريkanى دا دكەن دا ژ مافى خۇ بىن بەھر نەبن..
دگەل سوپاسىان.

پشکوژین سفّوره

نادرمین رامزی

لبین حمید تاهر

حمدہ حمید تاهر

کانی صالح

فرارح رشد عزیز

مینا نهیاد حسنه

هشان ندرهلان محمد

ونهوش تارق رفیق

مجید مسعود نیازی

قیانی مسعود نیازی

عارف کیانی عارف

زهرا کیانی عارف

لاقان راباز نیازی

جیبه بهشوان عبدالرضا حمان

سایا فالالان جمیل

نازد محمد مدد صالح

ردیان هیسم

ناشتی یوسف عبدال

مهند خلیل

غیشان مسعود نیازی

Hijmar 122
Tebax 2009

Sivore

space toon

دھوک - نیزیک کورہ ک تیلیکوم

Tel :0627610056 - 6320 722